

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.01.2016, sp. zn. 22 Cdo 5502/2015, ECLI:CZ:NS:2016:22.CDO.5502.2015.1

Číslo: 15/2017

Právní věta: Místně příslušným soudem v řízení o odložení zrušení spoluvlastnictví k nemovité věci podle § 1155 odst. 1 o. z. je podle § 88 písm. b) o. s. ř. soud, v jehož obvodu se nemovitá věc nachází.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.01.2016

Spisová značka: 22 Cdo 5502/2015

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Příslušnost soudu místní

Předpisy: § 1155 odst. 1 o. z.
§ 88 písm. b) o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 4. 2015, sp. zn. 24 Co 165/2015.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobce se domáhal žalobou doručenou Okresnímu soudu v Hradci Králové vydání rozhodnutí, kterým by bylo o dva roky odloženo zrušení podílového spoluvlastnictví žalobce a žalované k nemovitostem v katastrálním území S., vedeným v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Královehradecký kraj, Katastrální pracoviště T. Zrušení podílového spoluvlastnictví se domáhá žalovaná vůči žalobci v řízení vedeném u Okresního soudu v Trutnově pod sp. zn. 30 C 105/2012.

2. Okresní soud v Hradci Králové usnesením ze dne 4. 2. 2015, č. j. 15 C 298/2014-31, vyslovil svou místní nepřislušnost a rozhodl, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Okresnímu soudu v Trutnově jako soudu místně příslušnému. Dovodil, že je dána místní příslušnost podle § 88 písm. b) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a že ze žaloby i z výpisů z katastru nemovitostí je zřejmé, že se všechny předmětné nemovitosti nacházejí v obci S., tedy v obvodu Okresního soudu v Trutnově.

3. K odvolání žalobce Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 20. 4. 2015, č. j. 24 Co

163/2015-43, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Ztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně, že v posuzované věci je dána výlučná místní příslušnost podle § 88 písm. b) o. s. ř., neboť žaloba na odklad zrušení spoluvlastnictví se bezprostředně týká spoluvlastnického práva každého z účastníků ke společným nemovitostem.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podává žalovaný dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a v němž uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. Domnívá se, že otázka místní příslušnosti soudu k projednání žaloby na odklad zrušení spoluvlastnictví dosud nebyla soudní praxí vyřešena. Podle jeho názoru je ve věci dána obecná místní příslušnost soudu podle § 85 o. s. ř. a není důvod k tomu, aby namísto obecného soudu projednával žalobu o odkladu zrušení spoluvlastnictví soud podle polohy nemovitostí. Uvedl, „že v řízení o odkladu zrušení spoluvlastnictví nejde primárně o to, co je předmětem spoluvlastnictví (tj. zda je jím věc nemovitá nebo movitá), ale o vzájemné vztahy spoluvlastníků, resp. zda existuje riziko ztráty nebo vážného ohrožení oprávněného zájmu některého spoluvlastníka, a tedy jsou splněny předpoklady k tomu, aby bylo soudem rozhodnuto o odkladu zrušení spoluvlastnictví, a tím současně prodlouženo trvání spoluvlastnictví.“

5. Žalovaná s argumenty žalovaného nesouhlasí a navrhuje, aby dovolací soud dovolání odmítl.

III.

Přípustnost dovolání

6. Podle článku II. - Přejícná ustanovení, bodu 2. zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 99/1963 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Protože napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno dne 20. 4. 2015, projednal dovolání a rozhodl o něm dovolací soud podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 1. 2014 (dále jen „o. s. ř.“).

8. Podle § 237 o. s. ř., není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

9. Podle § 241a odst. 1-3 o. s. ř. dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh). Důvod dovolání se vymezí tak, že dovolatel uvede právní posouzení věci, které pokládá za nesprávné, a že vyloží, v čem spočívá nesprávnost tohoto právního posouzení.

10. Dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden (§ 242 odst. 1 o. s. ř.). Rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.). Je-li dovolání přípustné, dovolací soud

přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny (§ 242 odst. 3 o. s. ř.).

11. Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, oprávněnou osobou a je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř. (v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena otázka místní příslušnosti v řízení o odkladu zrušení spoluvlastnictví), dospěl k závěru, že dovolání není důvodné.

IV. Důvodnost dovolání

12. Podle § 84 o. s. ř. je k řízení příslušný obecný soud účastníka, proti němuž návrh směřuje (žalovaného), není-li stanoveno jinak.

Podle § 85 o. s. ř. odst. 1, nestanoví-li zákon jinak, je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje. Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale.

Podle § 88 písm. b) o. s. ř. namísto obecného soudu, popřípadě namísto soudu uvedeného v § 85a, je k řízení příslušný soud, v jehož obvodu je nemovitá věc, týká-li se řízení práva k ní, není-li dána příslušnost podle písmene a).

13. Výlučná místní příslušnost v případech vypočtených v ustanovení § 88 o. s. ř. má vždy přednost před příslušností obecnou nebo na výběr danou, použití obecné nebo na výběr dané místní příslušnosti je v takovém případě vyloučeno. Soud podle polohy nemovitosti (*forum rei sitae*) je výlučně příslušným tehdy, jestliže se řízení týká práv k těmto nemovitostem, tj. práva vlastnického, spoluvlastnického, práva držby, práva z věcného břemene a práva nájemního, a to pouze tehdy, kdy v řízení jde o existenci takového práva, jeho trvání a zánik, nikoliv pouze o práva a povinnosti z toho plynoucí.

14. Podle § 1140 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“) nesmí spoluvlastník žádat o zrušení spoluvlastnictví v nevhodnou dobu nebo jen k újmě některého ze spoluvlastníků.

15. Podle důvodové zprávy je logickým důsledkem tohoto pravidla jeho doplnění o soudní ochranu spoluvlastníků, kteří mají proti zrušení spoluvlastnictví zásadní námitky.

16. Podle § 1155 odst. 1 o. z. na návrh spoluvlastníka může soud zrušení spoluvlastnictví odložit, má-li tím být zabráněno majetkové ztrátě nebo vážnému ohrožení oprávněného zájmu některého spoluvlastníka, a prodloužit tak trvání spoluvlastnictví, nejdéle však o dva roky.

17. Smyslem shora uvedeného ustanovení je umožnit soudu, aby v taxativně vymezených případech dovolil časově omezené prodloužení existence spoluvlastnictví, které by jinak mohlo být k návrhu kteréhokoliv spoluvlastníka zrušeno. V řízení se tedy bude soud především zabývat námitkami, které mohou nebo nemohou vést k odkladu zrušení spoluvlastnictví, a které by mohly být uplatněny i jako procesní obrana proti žalobě o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví.

18. V dané věci byla u obecného soudu podána žaloba o odklad zrušení spoluvlastnictví, kterého se již žalovaná domáhá vůči žalobci v řízení vedeném u Okresního soudu v Trutnově. Protože soud bude v řízení o této žalobě posuzovat, v čem bude (nebo naopak nebude) spatřovat důvody pro odložení zrušení spoluvlastnictví, tedy posuzovat samu podstatu právního vztahu, kterým je spoluvlastnické právo k společné nemovitosti, je výlučně místně příslušným soudem v takovém řízení ve smyslu

ustanovení § 88 písm. b) o. s. ř. soud, v jehož obvodu se příslušná nemovitost nachází.

19. S ohledem na výše uvedené je tedy zřejmé, že rozhodnutí odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů věcně správné. Nejvyšší soud proto dovolání žalobce podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.